

UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM
SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

STRATEŠKI PLAN

UDRUGE OSOBA S INVALIDITETOM

SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

od 2025. do 2029. godine

Petrinja, prosinac 2024.

Sadržaj

1. Uvod	3
2. O Udruzi osoba s invaliditetom SMŽ	3
3. Vrijednosti i principi djelovanja	4
4. Dosadašnja ključna postignuća UOSI SMŽ.....	5
5. SWOT ANALIZA	11
6. PEST-LE ANALIZA.....	13
7. Trendovi u okruženju	13
8. Analiza postojećih i potrebnih resursa	20
9. Planovi za ljudske resurse i edukacije.....	21
10. Planovi za financiranje.....	21
11. Planovi za proširenje mreže suradnika	22
12. Planovi za daljnji razvoj socijalnog poduzetništva – gospodarske djelatnosti (samofinanciranje)	22
14. Vrijednosti i principi djelovanja	23
15. Strateški ciljevi za razdoblje 1.1.2025. – 31.12.2029.....	23

1. Uvod

Strateški plan Udruge osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije izrađen je u razdoblju od lipnja do prosinca 2024. godine. U procesu planiranja sudjelovali su zaposlenici Udruge te dio članova Udruge kao i korisnika usluga. Tijekom srpnja i kolovoza 2024. godine anketirani su roditelji korisnika usluga, te su mapirane potrebe na temelju njihovih odgovora. Cilj izrade Strateškog plana za razdoblje 2025.-2029. godine je određivanje smjernica daljnjeg razvoja Udruge, pristupa organizacije vlastitom programskom i organizacijskom razvoju te pozicioniranju u području svoga djelovanja. U petogodišnjem razdoblju (siječanj 2025. – prosinac 2029.) naglasak u strateškom razvoju Udruge bit će na aktivnostima kojima će se promovirati ravnopravno uključivanje djece, mladih s teškoćama u razvoju te osoba s invaliditetom u društvo; zagovarati i promicati prava i interese djece i mladih s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom. Također, nastojat će se osigurati održivost organizacije sa snažnim kapacitetima, jasnom vizijom razvoja te daljnjim unaprjeđenjem socijalnog poduzetništva.

2. O Udruzi osoba s invaliditetom SMŽ

2. 1. NASTANAK I RAZVOJ UDRUGE

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko - moslavačke županije samostalna je, dragovoljna, nestranačka i neprofitna organizacija u koju se dragovoljno udružuju djeca i mladi s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom kod kojih postoje različita tjelesna, intelektualna i osjetilna oštećenja radi ostvarivanja usluga temeljem članstva u Udruzi i ostvarivanja zakonom zajamčenih prava. Udruga je osnovana 14. svibnja 2003. godine na inicijativu dvanaest osoba s invaliditetom u svrhu pomaganja djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom u svim segmentima njihova življenja. Udruga osoba s invaliditetom članica je Hrvatskog saveza udruga cerebralne i dječje paralize (HSUCDP), Zajednice saveza osoba s invaliditetom (SOIH) te Lokane akcijske grupe Zrinska gora-Turopolje.

Udruga sustavno radi na povezivanju i umrežavanju na lokalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini. Od 2013. godine potpisnica je Sporazuma o zajedničkom nastupanju i suradnji s udrugama: Udruga slijepih Sisačko-moslavačke županije-Sisak, Građanskom inicijativom Moj Grad Sisak, Dijabetičkim društvom grada Siska, Udrugom invalida rada grada Siska i Udrugom za terapijsko jahanje „Kas“.

U rujnu 2015., Udruga je bila jedna od 6 Udruga osnivačica novog Nacionalnog saveza - Hrvatskog saveza udruga djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom i njihovih obitelji (Croatian Union of Associations of children with developmental disabilities, persons with disabilities and their families) - skraćenog naziva Savez OSIca – dok su ostali osnivači: Udruga Baranjski leptirići (Beli Manastir), Udruga Korak dalje (Darugar), Udruga Anđeli (podružnica Zagreb), Udruga Kolibrići (Zagreb), UOSI SMŽ (Petrinja), UOSI Prijatelj (Metković) i Udruga Mogu (Split). Ova suradnja samo je nastavak prethodne uspješne suradnje.

U mjesecu rujnu 2016. UOSI SMŽ bila je domaćin i jedna od inicijatora potpisivanja Sporazuma o međusobnoj suradnji i osnivanju Platforme 53. Riječ je o neformalnoj građanskoj inicijativi i savezu 11 petrinjskih udruga koje zagovaraju demokraciju i političku kulturu, solidarnost i zaštitu ljudskih prava te pružaju socijalne usluge u zajednici. Inicijativa za osnivanje

Platforme53 stvorena je na Forumu petrinjskih udruga koji se održao 15. rujna 2016. godine. Na Forumu su dogovoreni ciljevi PLATFORME 53: razvoj civilnog društva i aktivnoga građanstva, revitalizacija neiskorištenog javnog prostora i izgradnja društvenog centra u Petrinji u cilju razvoja uključive zajednice, suradnja u procesu deinstitucionalizacije i pružanju socijalnih usluga za ranjive skupine građana, veća vidljivost rada udruga i transparentno financiranje udruga iz lokalnog i županijskog proračuna te poboljšanje uvjeta za rad lokalnih udruga.

Od 2021. godine Udruga je uključena u Mrežu pružatelja socijalnih usluga, te pruža usluge radne terapije i terapije senzorne integracije, a s krajem 2023. godine postaje licencirani pružatelj usluga osobne asistencije osobama s invaliditetom.

2.2. VIZIJA I MISIJA

Vizija; “Društvo jednakih mogućnosti i socijalne uključenosti djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom”.

Misija; „Doprinijeti kvalitetnom i ravnopravnom sudjelovanju djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u svim segmentima društva”.

3. Vrijednosti i principi djelovanja

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije temelji svoj rad na vrijednostima društva u kojem svi imaju jednaka prava i jednake mogućnosti kao osnovu za osobni rast, održiv razvoj i opće dobro.

Udruga svoj rad temelji na principima timskoga rada, dosljednosti i profesionalnosti, toleranciji i solidarnosti, uz poštivanje visokih etičkih načela u radu: ostvarivanje prava djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom, jednakost, kompetentnost, tolerancija, transparentnost, nepristranost, odgovornost i povjerljivost.

U planiranju i razvoju usluga Udruga osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije vodi se principima individualiziranog pristupa i usmjerenosti na korisnika te ostvaruje prava i potrebe korisnika pružanjem stručnog terapijskog rada, savjetovanjem i informiranjem te osobnom podrškom korisnicima.

Rad Udruge osoba s invaliditetom SMŽ temelji se na sprječavanju institucionalizacije, omogućavanju socijalne uključenosti i jednakih mogućnosti djeci s teškoćama i osobama s invaliditetom direktno. U radu je naglašen pristup prema kojem se osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju više ne prilagođava društvu, već društvo njima. Zagovara se tzv. socijalni model u odnosu na zastarjeli medicinsko-rehabilitacijski model u kojem je naglasak na otklanjanje prepreka u okruženju kako bi se podupirale jednake mogućnosti osoba s invaliditetom.

4. Dosadašnja ključna postignuća UOSI SMŽ

4. 1. PROGRAMSKA POSTIGNUĆA

- **Osigurana i opremljena *Mala kuća u Petrinji* kao jedinstveni resursni centar u zajednici za izvaninstitucionalne socijalne usluge i psihosocijalnu podršku djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom u Sisačko-moslavačkoj županiji.**

“Mala kuća”, veličine 200 m², sa okolišem 400 m² dodijeljena je Udruzi 21. ožujka 2007. godine zahvaljujući zalaganju Regionalnog ureda za prognanike i izbjeglice u Petrinji, Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka, a temeljem Suglasnosti za stambeno zbrinjavanje davanjem privremeno u najam obiteljske kuće u Državnom vlasništvu na području posebne državne skrbi. “Mala kuća” je potpuno pristupačna osobama s invaliditetom i danas ima uređene uredske prostorije za rad zaposlenika, vanjskih suradnika i volontera, prostore za pružanje socijalnih usluga uključujući prostoriju za rad radnih terapeuta, veliki višenamjenski uređen prostor za igraonicu za djecu s teškoćama, okupljanja i druženje korisnika i obitelji te za kreativno okupacijske aktivnosti, malu kuhinju, prilagođeni sanitarni čvor te uređen okoliš sa opremljenim igralištem (staze, ljuljačke, klupe) s visokim standardom prilagodbe za djecu i osobe s invaliditetom. Sva oprema namijenjena korisnicima ima certifikate kvalitete kako bi se osigurao visoki standard i sigurnost korisnika.

Zahvaljujući Uredu Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) u vanjsko i unutarnje uređenje kuće (stolarija, podovi, fasada, ograda, žbukanje, centralno grijanje...) uloženo je 170.000,00 kn. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi opremilo je prostor Udruge vertikalno podiznom rampom – dizalom za osobe s invaliditetom i prilagodbom prostora osobama s invaliditetom u iznosu od 270.000,00 kn, te opremom za rad Udruge (osobno računalo, notebook, projektor, projektorsko platno, protuprovalni sustav, alarmni sustav, verboton za rad logopeda i sl. u iznosu od 54.000,00 kn). Igralište je opremljeno zahvaljujući tvrtkama Lidl Hrvatska, Erste & Steiermärkische bank, te Veleposlanstvu Savezne Republike Njemačke u iznosu od 117.575,89 kn, a sponzorstvom INE u 2012. godini uređena je vanjska balkonska ograda kuće (25.000,00 kn). Krajem 2012. godine, financiranjem Fonda za energetske učinkovitost ugrađeno je i centralno grijanje na pelete (44.709,00 kn).

- **Osiguravanje i pružanje socijalnih i rehabilitacijskih usluga za djecu i mlade s teškoćama u razvoju i osobnim invaliditetom s područja Sisačko-moslavačke županije**

Obzirom na potrebe, Udruga pruža socijalne usluge u više područja Županije, ovisno o kapacitetima Udruge i to kroz individualni rad radnih terapeuta s djecom s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom, fizioterapeuta, senzornih terapeuta, usluge osobne podrške djeci s teškoćama u razvoju u odgojno – obrazovnim ustanovama (pomoć u učenju, Mala škola, domaćinstvo), te grupni rad za djecu s teškoćama u razvoju kroz igraonice, te za osobe s invaliditetom kroz kreativne stvaraonice i sportska druženja.

Na području grada Petrinje u objektima “Mala kuća” i “Inkluzivna farma” u selu Hrastovica pored Petrinje Udruga pruža slijedeće oblike podrške i usluge:

- usluge informiranja i savjetovanja
- usluge radnog, senzornog terapeuta i fizioterapeuta
- usluge kreativnih, rekreativnih i okupacijskih aktivnosti za korisnike
- domaćinstvo
- odmor od skrbi
- psihoterapeutska podrška – individualna i grupna (Petrinja i Sisak)
- osobni asistenti (Petrinja, Glina, Hrvatska Kostajnica, Novska i Sisak)

- pomoć u kući – poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom i starijih članova u zajednici (područje Sisačko-moslavačke županije)
 - organizacija volonterskih akcija i programa volontiranja
 - periodična organizacija javnih događanja, tribina, okruglih stolova radi senzibilizacije zajednice
 - obilježavanje važnih datuma vezanih uz politiku jednakih mogućnosti osoba s invaliditetom
 - organizacija javnih akcija upozoravanja na postojeće arhitektonske barijere te potrebe za prilagodbom javnih ustanova na području županije za osobe s invaliditetom
 - periodično sudjelovanje u konzultativnim procesima i surađivanje sa svim relevantnim akterima na području Sisačko – moslavačke županije, i na nacionalnoj razini (razna Povjerenstva, radne skupine, rad u Savezima i LAG-u)
 - stručno usavršavanje i edukacija zaposlenika
 - jačanje upravne razine Udruge kroz edukacije
- **Uspostavljen kvalitetan i stručan tim Udruge koji se sastoji od radnih terapeutkinja, radne/senzorne terapeutkinje, fizioterapeuta, izvršne direktorice, voditelja projekata, projektnog asistenta te mreže registriranih volontera od 17 godina pa do 64 godine, koji pružaju usluge temeljem definiranog Protokola o uvjetima i načinima pružanja socijalnih usluga Udruge osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije Mala kuća**

Udruga je veliku pažnju posvetila regrutiranju kvalitetnih kadrova i izgradnji stručnih i organizacijskih kapaciteta nužnih za kvalitetno pružanje socijalnih usluga.

Kako bi pospješila i unaprijedila rad svih djelatnika, Udruga naglašava važnost i vrijednost procedura te rad provodi temeljem definiranog Protokola o načinu i uvjetima pružanja socijalnih usluga Udruge osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije Mala kuća. Osnovni cilj Protokola je precizno definirati načine i uvjete pružanja socijalnih usluga korisnicima za zaposlenike, suradnike i volontere Udruge osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije, u svrhu unaprijeđenja postupaka i procedura u pružanju izvaninstitucionalnih socijalnih usluga korisnicima djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom na području županije, a sadrži: ciljeve, načine i uvjete pružanja socijalnih usluga, opis postupaka i procedura za pružanje usluge asistenta u nastavi, opis postupaka i procedura za pružanje usluge logopeda, opis postupaka i procedura za pružanje usluge radnog terapeuta, opis postupaka i procedura za pružanje usluge igraonice za djecu s teškoćama u razvoju, opis postupaka i procedura za pružanje usluge kreativnih, rekreativnih i okupacijskih aktivnosti za korisnike, opis postupaka i procedura za pružanje usluge informiranja i savjetovanja korisnika o socijalnim pravima, suradnja s drugim organizacijama i institucijama na području županije, suradnja s Centrima za socijalnu skrb na području županije, zaključak i priloge.

Udruga ima razvijenu suradnju s lokalnom samoupravom, institucijama i ustanovama te lokalnim medijima s kojima u partnerstvu provodi projekte.

Od lipnja 2015. Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije ima s gradovima Siskom i Petrinjom te Sisačko-moslavačkom županijom potpisan Protokol/sporazum o podršci djeci s teškoćama u razvoju i njihovim obiteljima.

- **Osigurana i opremljena Soba čuda u Sisku kao prvi uređen prostor za terapiju senzorne integracije za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom u Sisačko-moslavačkoj županiji.**

Iza naziva SOBA ČUDA krije se opremljena i otvorena prva soba za terapiju senzorne integracije za djecu i mlade s teškoćama u razvoju i invaliditetom koja je nakon 2 godine intenzivnog rada na uređenju i opremanju otvorena 2.prosinca 2016.godine.

U uređenom prostoru u Frankopanskoj ulici broj 5 u Sisku za djecu s teškoćama u razvoju s područja Grada Siska tijekom pruža se radne terapije u manjem kabinetu koji je sastavni dio Sobe čuda te za djecu iz cijele Sisačko-moslavačke županije pružala se usluga terapije senzorne integracije.

Stimulirajuća i smirujuća atmosfera stvorena u posebno opremljenim prostorijama omogućavala je poboljšanje koordinacije, pomaže im da unaprijede sposobnosti govora, djeluju relaksirajuće na djecu koja su stalno u pokretu, a usmjeravaju pažnju neaktivne djece.

Od 2019. godine sastavni dio prostora je bio i Senzorni vrt Sobe čuda. Izradom senzornog vrta Udruga je omogućila nadopunu terapijskih aktivnosti u smislu da pruža djetetu mogućnost osjećaja osjetilnih iskustava te povezivanje svih osjetila. Djeci je bilo omogućeno putem igre s biljkama, te uz pomoć terapeuta, stvarati nove adaptivne reakcije, razvijati samopouzdanje i samostalnost, te doživljavati uspjeh.

Zbog posljedica razornog potresa iz prosinca 2020. godine Soba čuda u Sisku je u potpunosti uništena. Kako bi se osigurao kontinuitet u pružanju usluga djeci s teškoćama, oprema je premještena u Malu kuću u Petrinji, gdje se nastavilo s pružanjem terapijskih usluga do izgradnje nove Sobe čuda.

S tim u vezi s Gradom Siskom je 19. siječnja 2023. godine sklopljen ugovor o osnivanju prava građenja nove Sobe čuda, a 17. listopada 2024. godine zaprimljena pravomoćna građevinska dozvola.

- **Inkluzivna farma - uspostava Inkluzivne farme u Hrastovici kao oglednog primjera za aktivan boravak, odmor od skrbi i budući centar samostalnog življenja mladih i starijih osoba s invaliditetom u zajednici.**

Pilot projektom osigurani su preduvjeti za nastanak socijalne farme u ruralnom području (Hrastovica kraj Petrinje) koja uključuje djecu i mlade s TUR i OSI kao i pripadnike marginaliziranih skupina, te volontere.

Riječ je neformalnim oblicima obrazovanja i jačanja osobnih kompetencija kroz aktivnosti skraćenog dnevnog odmora i odmora od skrbi - ciljna skupina je prošla edukacije o mekim vještinama – npr. prepoznavanju, uzgoju, branju i obradi namirnica, uzgoje nekih manje zahtjevnih životinjskih vrsta, učenja rada s glinom koja ima i terapijski i senzorni učinak te oblikovanje jednostavnijih uporabnih predmeta za razvoj poduzetništva i održivosti farme, te izradi tradicionalnih proizvoda.

- **Razvoj društvenog poduzetništva – Šećernica**

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije godinama kroz projektne aktivnosti i poticajne mjere zapošljavanja doprinosi i daje podršku socijalnom uključivanju i zapošljavanju osoba s invaliditetom kako bi im pomogla u prevladavanju socijalne isključenosti i povećanju njihove zapošljivosti.

Udruga je u 2019. godini prijavila, kao gospodarsku djelatnost, pakiranje ugostiteljskog šećera te je od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje tražila i dobila državnu potporu za sufinanciranje zapošljavanja jedne osobe s invaliditetom i to za 60% ukupnog troška plaće (bruto II).

UOSI SMŽ tako za ugostiteljske lokale na području Siska, Petrinje, Dvora, Gline, Zagreba, Novske od lipnja 2019. godine nudi ovu uslugu te bilježimo povećanje broja poslovnih klijenata koji nam omogućuju kupnjom ugostiteljskog šećera sufinanciranje ostatka plaće za zaposlenu osobu s invaliditetom.

U Maloj kući u Petrinji, na Inkluzivnoj farmi u Hrastovici te administrativnom uredu kojeg smo izmjestili privremeno u Sisak u Petrinji provodimo preko 20 različitih projekata, raznih usluga i aktivnosti, a upravo to izdvajamo kao poseban značaj Udruge jer radimo na kontinuiranom i inovativnom razvoju socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj Županiji.

4.2. IZVORI FINANCIRANJA

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije svoje aktivnosti financira stjecanjem i pribavljanjem financijskih sredstava od članarina, vlastite djelatnosti, iz proračuna Sisačko – moslavačke županije, gradova i općina, iz Državnog proračuna, fondova Europske unije, te donacijama, sponzorstvima i humanitarnim akcijama.

Trajne izvore financiranja Udruga ostvaruje kroz **vlastite prihode** (članarinu, sudjelovanje roditelja u participiranju troškova usluga Udruge osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije (participacije), prikupljanjem donacija za proizvode iz kreativnih stvaralonica članova Udruge), **lokalne proračune Županije, gradova i općina** (Sisačko – moslavačke županije, Grada Petrinje, Grada Gline, Grada Novske, Grada Siska), **sredstva iz Državnog proračuna i lutrijskih sredstava** (Ministarstva demografije i useljništva, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te **povremene izvore financiranja** (donacije u financijskim sredstvima, uslugama ili naravi i sponzorstva).

4.3. ORGANIZACIJSKI USTROJ I ČLANSTVO

4.3.1. ORGANIZACIJSKI USTROJ

Rad Udruge koordiniran je tijelima upravljanja predviđenim Statutom i to: predsjednik, dopredsjednik, Upravni odbor, Nadzorni odbor i Skupština.

Skupština je najviše tijelo upravljanja Udrugom, a čine ju predstavnici članova koji se biraju po gradovima i općinama kao izbornim jedinicama.

Po izbornim jedinicama se na svakih 20 osoba s invaliditetom, članova Udruge, bira po jedan predstavnik. Ukoliko u pojedinoj izornoj jedinici ima 5 do 10 osoba s invaliditetom, članova Udruge, slaže se grupa malih izbornih jedinica u jednu skupnu te se na svakih 20 bira jedan predstavnik za navedenu grupnu izbornu jedinicu. Ukoliko se dogodi da više predstavnika iz jedne izborne jedinice ima jednak broj glasova prednost ima onaj član koji ima dulji status članstva u udruzi. Član koji nije ispunio sve obveze prema udruzi ne može birati niti biti biran u tijela udruge.

Broj predstavnika koji se bira u pojedinoj izbornoj jedinici kao i broj glasova kod izbora predstavnika iz prethodnog stavka se u skladu sa odredbama ovog Statuta utvrđuje na temelju matične evidencije članstva u aktualnoj bazi podataka u Udruzi.

Predstavnike po izbornim jedinicama predlažu članovi Udruge iz pojedine izborne jedinice. Mandat predstavnika članova Udruge traje četiri godine.

Izbor članova Udruge/delegata iz pojedine izborne jedinice, na kojima će se predlagati i birati delegati Skupštine i njihovi zamjenici, organizira Upravni odbor Udruge, a odrađuje izvršna direktorica i administrativni tim Udruge.

Skupštinu trenutno čini 15 članova i to:

- ✚ predstavnici za grad Petrinju i pripadajuću joj okolicu – 6 delegata
- ✚ predstavnici za grad Sisak i pripadajuću mu okolicu – 5 delegata
- ✚ predstavnici za grad Novsku i pripadajuću mu okolicu – 2 delegata
- ✚ predstavnik za grad Glinu i pripadajuću mu okolicu – 1 delegat
- ✚ predstavnica za gradove i općine Hrvatska Kostajnica, Dvor, Donji Kukuruzari, Majur, Hrvatska Dubica, Kutina, Velika Gorica, Popovača - 1 delegat

Upravni odbor Udruge čine: dopredsjednik/ca udruge, te još 4 člana iz članstva Udruge ili vanjskih stručnjaka koji svojim radom mogu dati doprinos u razvoju Udruge, svoj rad obavljaju volonterskim angažmanom

Nadzor nad cjelokupnim upravljanjem Udruge provodi **Nadzorni odbor** u sastavu: 3 člana koji u pravilu nisu članovi Udruge, već vanjski suradnici koji također svojim znanjem mogu dati doprinos razvoju Udruge, također na volonterskom participiranju u radu odbora, te **Skupština** kroz usvajanje izvješća o radu Udruge.

Knjigovodstvene usluge povjerene su **servisu EMI, obrt za usluge vlasnice Mihaele Čvorak koja je ujedno i likvidator udruge.**

Osobe ovlaštene za zastupanje i predstavljanje Udruge jesu predsjednik, dopredsjednik i izvršna direktorica Udruge.

Koordinator stručnim aktivnostima ureda Udruge je **Izvršna direktorica Udruge** koja je profesionalno zaposlena u Udruzi i samostalna je u svom radu. **Izvršna direktorica** prisustvuje sjednicama tijela Udruge na kojima može iskazati svoje mišljenje. Pomaže predsjedniku Udruge i dopredsjedniku, Upravnom odboru u izvršavanju odluka, zaključaka i stavova Skupštine i Upravnog odbora, te obavlja i druge poslove određene Statutom, poslovnikom i drugim općim aktima Udruge.

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije u svom poslovanju je transparentna i to na način da sva izvješća dostavlja članovima Udruge, članovima Skupštine, donatorima, jedinicama lokalne samouprave i uprave iz čijih proračuna se financira, te ista objavljuje na svojim web stranicama (www.uosismz.hr).

Udruga ima ustrojenu Matičnu evidenciju članova, ažuriranu bazu članstva, dosjee članova, evidenciju korisnika usluga, matičnu evidenciju zaposlenika, Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu Upravnog odbora, Poslovnik o radu Skupštine, Etički kodeks, Protokol o načinu i uvjetima pružanja socijalnih usluga Udruge osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije Mala kuća.

4.3.2. ZAPOSLENICI

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije kontinuirano, iz godine u godinu, kroz projekte i redovitu djelatnost proširuje svoj projektno-administrativni tim, stručni tim te koristi mjere zapošljavanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, zapošljavanje osobnih asistenata i pomoćne radnike (osobe s invaliditetom, dugotrajno nezaposlene osobe i djelatnike u sklopu programa Zaželi)

PROJEKTNO-ADMINISTRATIVNI TIM čine zaposlenici visoke i srednje stručne spreme, a čine ga izvršna direktorica udruge, voditelji projekata i programa te projektni asistenti. Unutar tima imamo službenicu za zaštitu osobnih podataka, za zaštitu na radu te educirane djelatnike za provođenje postupaka javne nabave, pisanje, provedbu i izvještavanje o realiziranim projektima, koordinatora i organizatora volontiranja u udruzi te osobe s izvrsnim znanjem engleskog jezika.

STRUČNI TIM udruge čine zaposlenici s višom i visokom stručnom spremom – radni terapeuti i fizioterapeut koji su dodatno educirani i imaju licence za provođenje terapije senzorne integracije, korištenje asistivne tehnologije i potpomognute komunikacije te su educirani za evaluacije, postavljanje terapijskih ciljeva te provođenje testova za procjenu senzo-motoričkih oštećenja.

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije kontinuirano ulaže u razvoj ljudskih resursa i jačanje organizacijskih kapaciteta svih zaposlenika u projektno-administrativnom i stručnom timu. Edukacije se odnose uglavnom na osobni i profesionalni razvoj zaposlenika, kao i razvoj organizacijskih kapaciteta Udruge.

Njihov utjecaj vidljiv je u poboljšanju kvalitete usluga, poboljšanju radnog učinka te u očiglednom napretku internih kapaciteta Udruge u planiranju, upravljanju i izvršavanju razvojnih intervencija na profesionalan i sustavan način od strane svih zaposlenika.

5. SWOT ANALIZA

Unutarnje	Snage	Slabosti
	- osiguran prostor za rad „Mala kuća“ Petrinja, ured u Sisku, te Inkluzivna farma u Hrastovici - opremljeno dječje igralište za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom s certifikatom - potpuna pristupačnost prostora za osobe s teškoćama u kretanju (lift, pristupna rampa, sanitarni čvor) korisnici uključeni u redovne aktivnosti i usluge Udruge vozilo u vlasništvu Udruge stručni i projektni tim koji se kontinuirano educira i širi vanjski stručni suradnici timski rad umrežavanje sa srodnim Udrugama na području SMŽ razvijene prioritetne usluge za DTUR suradnja sa školama i vrtića - mreža volontera - razvijena procedura za pružanje kvalitetnih usluga (Protokol, Pravilnik o dodjeli pomoći, Odluka o sudjelovanju roditelja u pružanju usluga, Etički kodeks) kvalitetna organizacijska procedura - vještine projektnog menadžmenta, izrade i provedbe projekata - zadovoljeni minimalni uvjeti za pružanje socijalnih usluga psihosocijalne podrške djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom koji su propisani Zakonom o socijalnoj skrbi višestruki izvori financiranja - kvalitetno upravljanje imovinom Udruge (sigurnosni sustavi, police osiguranja i sl.) razvijen dobar sustav informiranja članova i dionika kredibilitet, velika vidljivost, prepoznatljivost udruge inicijatori promjena u zajednici izvori samofinanciranja - lokacijska rasprostranjenost razvijenost novih socijalnih usluga - Oznaka kvalitete - potencijal za novu gospodarsku djelatnost kroz stručni tim iskustvo u pisanju, provedbi i administraciji EU projekata - razvoj socijalnog gospodarstva te pružanje prilike za zapošljavanje osoba s invaliditetom	- nedostatak stalno uposlenog prof. rehabilitatora, logopeda diskontinuitet financiranja - nedovoljna financijska sredstva za tehničku pomoć i edukaciju osoblja - slaba motiviranost odraslih OSI –članova i roditelja djece s TUR nedostatak prostora - nedostatak vlastitog poslovnog prostora, te rušenje Male kuće

Prilike		Prijetnje
Vanjske	• podrška i razumijevanje lokalne zajednice (financiranje, partnerstvo) • velike potrebe za ovim profilom usluga (nedostatak usluga u redovnim programima) mogućnost prijave projekata na „veće“ natječajne –ESF+ mogućnosti financiranja su velike – nacionalni izvori financiranja u odnosu na ostale profile udruga • uključivanje djece s teškoćama u razvoju u redovne obrazovne programe (potrebna je stručna podrška) • mogućnost zapošljavanja osoba s invaliditetom kroz projekte ili kroz javne radove, kvotno zapošljavanje OS, javni radovi preko HZZ • razvijena politika prema osobama s invaliditetom na osnovu ratificirane konvencije kao osnova za državne mjere i programe • nema dovoljno resursa u zajednici za izradu baze podataka o osobama s invaliditetom (tada postoji mogućnost za partnerske projekte) izrađen je županijski plan razvoja socijalnih usluga reformski procesi u sustavu socijalne skrbi trend umrežavanja usluga u zajednici trend socijalnog ugovaranja usluga • raspoloživost neiskorištenih nekretnina na području županije poticanje društvenog poduzetništva nizak indeks razvijenosti crowdfunding • nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva intervencijski plan za Grad Petrinju mreža socijalnih usluga nerazvijenost institucionalne potpore socijalnih usluga nedostatak interesa javnosti međunarodna suradnja	• financiranje od strane županije i gradova ovisi o političkim kriterijima, a ne o potrebama zajednice i kvaliteti programa • kriza u Hrvatskoj i nedostatak financija u budžetu (smanjenje novaca iz proračun RH i lokalne zajednice...) • teškoće pronalaženja odgovarajućeg stručnog kadra na području županije arhitektonska nepristupačnost na području županije • needuciranost stručnog kadra u institucijama na državnoj razini i na lokalnoj razini za nove oblike rada • sporost u provođenju reformskih procesa u sustavu socijalne skrbi i zdravstva nesređeno i nejasno i neusklađeno zakonodavstvo vlastiti prostor smanjenje proračunskih sredstava za Udrugu nedovoljno visoke plaće terapeuta nedostatak stručnog kadra na tržištu rada preveliki administrativni zahtjevi smanjenje sredstava EU fondova • nedostatak interesa javnosti

6. PEST-LE ANALIZA

	VANJSKI FAKTORI	OCJENA UTJECAJA
POLITIČKI	manjak političke volje neuključivanje ODC-a u donošenje odluka	K VV
EKONOMSKI	nismo konkurentni s obzirom da institucije imaju bolje uvjete rada za zaposlenike	VV
SOCIOLOŠKI	demografska slika – starenje stanovništva manje djece odljev mozгова	VV
TEHNOLOŠKI	razvoj asistivne tehnologije	K
ZAKONODAVNI	prevelika administrativna zasićenost	K
OKOLIŠNI	blizina Zagreba	K

7. Trendovi u okruženju

7.1. TRENDovi I STRATEGIJE U RAZVOJU SOCIJALNIH USLUGA

Svoje projektne i programske aktivnosti usmjerili smo u skladu s Europskom strategijom za osobe s invaliditetom (2021.–2030.) koja kao i naša Udruga zagovara osnaživanje osoba s invaliditetom kako bi mogli u potpunosti uživati svoja prava i ravnopravno s drugim ljudima

sudjelovati u društvu i gospodarstvu. Strategija se također nadograđuje na već spomenutu Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (UNCRPD) te dopunjuje strategiju Europa 2020. (strategija EU-a za pametan, održiv i uključiv rast) i Povelju o temeljnim pravima Europske unije iz Lisabonskog ugovora

Podrška razvoju socijalnih usluga koje pružaju udruge u području socijalne skrbi, promicanje alternativnih i inovativnih oblika usluga koje nisu dovoljno razvijene i dostupne, veća dostupnost usluga stanovnicima ruralnih područja, te razvoj mreže dostupnih socijalnih usluga u zajednici a sve to doprinosi deinstitucionalizaciji (Strategija razvoja sustava socijalne skrbi, Plan deinstitucionalizacije, transformacije te prevencije institucionalizacije, Zakon o socijalnoj skrbi). Svako dijete ima pravo na roditeljstvo koje promiče njegovu dobrobit i puni razvoj potencijala (Konvencija UN o pravima djeteta). Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom na EU razini, projektne aktivnosti su u skladu s odredbama Konvencije, prema kojima OSI treba omogućiti potpunu integraciju u dostupnu i prilagođenu zajednicu, sa naglaskom na pristup širokom rasponu usluga.

Europska strategija za osobe s invaliditetom 2021. – 2030. U tematskom području „sudjelovanje“ strategija ističe važnost promocije i podrške tranziciji s institucionalnih prema uslugama u zajednici, te razvoja usluga u zajednici i osvještavanju stanja OSI u institucionalnim oblicima skrbi, s naglaskom na korištenje Strukturnih fondova za ulaganje u ljudske resurse i socijalnu infrastrukturu i pružanje podrške profesionalnim i neformalnim njegovateljima.

Programske aktivnosti Udruge usklađene su UN Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom koja podupire jednake mogućnosti osoba s invaliditetom u odnosu na druge građane s Nacionalnom strategijom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, posebno u području Život u zajednici, mjerom - Osigurati dopunske usluge i druge kapacitete s ciljem potpore obitelji (kao što su dnevni centri, klubovi i centri za kratkotrajni boravak). UOSI SMŽ je svojim djelovanjem najviše utjecala razvoju dopunskih i alternativnih socijalnih usluga usmjerenih djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom kroz veću dostupnost i proširenje postojećih usluga koje nudi javni sektor u Sisačko-moslavačkoj županiji. U okviru važećeg Zakona o socijalnoj skrbi te provedbenih akata, predviđene su usluge psihosocijalne rehabilitacije, logoterapije, pomoć u integraciji u redovne odgojno-obrazovne ustanove te druge usluge koje podižu kapacitete korisnika za samostalan život u zajednici, a u novom Zakonu o socijalnoj skrbi, naglasak je upravo na uslugama u zajednici, a manje u ustanovama.

Kao udruga zagovaramo tzv. socijalni model u odnosu na pomalo zastarjeli medicinskorehabilitacijski model. Djelatnost UOSI SMŽ i navedeni programi imaju za cilj da izravno doprinose razvoju izvaninstitucionalne socijalne skrbi za djecu s teškoćama u razvoju. Podrška razvoju izvaninstitucionalnih oblika skrbi, volonterima i samopomoći UOSI SMŽ svojim je projektima utjecao na kreiranje lokalnih politika za osobe s invaliditetom kroz suradnju s lokalnom upravom i samoupravom i županijskim odjelima. Imamo dobru suradnju s lokalnim medijima što pridonosi vidljivosti udruge.

Jedan od osnovnih problema Udruge jest kratkoročno i ograničeno financiranje projekata. Ulaskom u mrežu pružatelja socijalnih usluga, osigurana su sredstava za djelomično financiranje socijalnih usluga djeci s teškoćama u razvoju, te sredstava za pružanje usluge osobne asistencije.

Udio proračunskih sredstava gradova, općina i Sisačko – moslavačke županije u proračunu Udruge osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije iznosi 0,0086 % što ukazuje na nedostatak razumijevanja i prepoznavanja potrebe za takvom vrstom usluga, te kvalitete pruženih usluga.

Plan razvoja socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji za novo programsko razdoblje tek je u najavi s izradom.

7.2. MREŽA USLUGA U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJU

U Sisačko-moslavačkoj županiji živi 27.293 osoba s invaliditetom (HZJZ, lipanj 2024) koje čine više od 19 posto ukupnog stanovništva Sisačko-moslavačke županije. Invaliditet je prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu preko 12 posto prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina – 3 978 djece s TUR. Do 4 godine 1004, od 5 do 9 godina 907, od 10 do 14 godina 938 i od 15 do 19 godina 1129. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Sisačko-moslavačka županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi.

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije jedina u županiji ima Ugovor za pružanje ove podrške kroz sustav socijalne skrbi. Dijelom su usluge još omogućene kroz sustav zdravstva – radna i fizioterapija dostupne su za djecu s teškoćama u razvoju pri Lječilištu Jodno i u Lječilištu Topusko (dostupni resursi ne pokrivaju potrebe), a terapije u zdravstvu imaju manju minutažu trajanja u odnosu na terapiju u Udruzi koja je 45 minuta i više su savjetodavnog i nadzornog karaktera.

PODACI ZAVODA ZA SOCIJALNU SKRB U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJU						
GRADOVI - BROJČANO STANJE PO USLUGAMA - PODACI IZ LIPNJA 2024.						
VRSTA SOCIJALNE USLUGE	SISAK	PETRINJA	H.KOSTAJNICA	GLINA	NOVSKA	KUTINA
broj djece s TUR	546	245	52	95	108	342
broj osoba s invaliditetom	1253	903	119	803	900	1278
broj korisnika doplatka za pomoć i njegu	1443	199	108	160	248	396
broj korisnika osobne invalidnine	610	120	40	35	126	123
broj korisnika inkluzivnog dodatka	742	584	358	458	584	732
broj korisnika status roditelja njegovatelja/njegovateljja	101	43	26	24	56	57
BROJ KORISNIKA SOCIJALNIH USLUGA	SISAK	PETRINJA	H.KOSTAJNICA	GLINA	NOVSKA	KUTINA
smještaj	392	63	70	0	102	189
pomoć u kući	75	140	146	90	13	33
prva socijalna usluga	47	0	1	30-40 god	98	0
savjetovanje i pomaganje	327	0	12	20-30 god	36	0
smještaj u udomiteljske obitelji	214	37	35	73	47	64
smještaj u ustanove	178	63	35	81	47	106
rana razvojna podrška	8	15	2	2	8	7
psihosocijalna podrška	40	15	7	4	14	10
socijalno mentorstvo	ND	ND	11	8	0	20
boravak	ND	ND	4	0	23	2
organizirano stanovanje	ND	ND	9	8	3	21
broj korisnika osobne asistencije	102	15	9	8	16	40

Lokalna samouprava, jedinice lokalne i područne regionalne samouprave dužne su, prema Zakonu o socijalnoj skrbi, osigurati sredstva za obavljanje socijalne skrbi u skladu sa socijalnim planom i mrežom socijalnih usluga na svojem području. Očekuje se da lokalna zajednica, između ostalog osigura uvjete za pomoć građanima i obiteljima koji se nalaze u nepovoljnim životnim i obiteljskim situacijama za čije im prevladavanje treba stručna pomoć. Pomoć bi trebala biti osigurana kroz različite oblike socijalnih usluga. Međutim, mnoge socijalne usluge nisu dostupne onima kojima su potrebne. Pogotovo se to odnosi na obitelji i djecu s teškoćama u razvoju koji žive izvan područja velikih gradova i u ekonomski nerazvijenim područjima. U tom smjeru UOSI SMŽ kao udruga prepoznatljiva je i trenutno pruža najopsežnije oblike psihosocijalne podrške djeci s TUR i OSI u ovoj županiji.

Za ranu razvojnu podršku jako bitno je uključivanje djece s teškoćama u razvoju u predškolske ustanove. Osim većih gradova /Sisak, Petrinja, Kutina, Novska, Glina/ stanje u drugim vrtićima je poražavajuće – nema stručnog kadra – socijalni pedagozi,

rehabilitatori, logopedi, terapeuti, a kako su osnivači vrtića gradovi ne osiguravaju financiranje tzv. „trećeg odgajatelja“ u vrtićkoj skupini gdje bi boravilo dijete s TUR

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije prva je u ovoj županiji još 2016. godine počela raditi TERAPIJU SENZORNE INTEGRACIJE. Do 2023. bila je jedini pružatelj ove terapijske usluge na području županije dok su sada uz potporu UNICEF-a i u zdravstvu educirani i opremljeni za pružanje ove usluge i to na lokacijama Lječilište Jodno u Sisku i Lječilište Topsuko. Pozdravljamo uvođenje terapije kroz sustav zdravstva jer će omogućiti tu terapiju i djeci u sklopu rane razvojne podrške obzirom da MROSP dopušta uputnice za djecu samo iznad 7 godina.

Edukacijom i kupnjom opreme od 2022. godine Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije inovativna je i prva u županiji i po uvođenju NEUROFEEDBACK TERAPIJE koja je trenutno u Udruzi prijavljena kao gospodarska djelatnost i naplaćuje se, ali roditelji također više ne moraju trošiti vrijeme i novac na put u Veliku Goricu ili Zagreb kao do sada najbliža mjesta za provođenje terapije.

Samo na području Grada Siska koji je osnivač škola na svom području u školskoj godini 2023./24. bilo je upisano 295 djece s TUR od kojih 82oje je koristilo uslugu pomoćnika u nastavi. Primjerene oblike školovanja u Sisku je dobilo 340 učenika od kojih je 184 upisano u školu po redovitom programu uz prilagodbu sadržaja, a u sisačkim školama je i 10 posebnih odjeljenja – 4 po čl.8 i 3 po čl.9. Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja Sisačko-moslavačka županija kao najveći osnivač škola (osim Sisak i Kutina)u navedenoj školskoj godini financirala je 167 pomoćnika u nastavi, a Grad Sisak 77 pomoćnika u nastavi.

Potrebno je ulaganje u obrazovnim ustanovama u smislu opremanja odjeljenja s asistivnom tehnologijom, potpomognutom komunikacijom, opremom za senzoriku, a u školama kroz strategijsko planiranje u daljnjem razvoju i unaprjeđenju školskog sustava razmišljati o uvođenju produženog boravka na način da se djeci s TUR tada omogući individualni terapijski rad i pomoć u učenju.

Skrećemo pažnju da smo jedna od malobrojnih županija u Hrvatskoj koja na svom području nema još Centar za odgoj i obrazovanje. Centrima je osnivač još uvijek Republika Hrvatska, odnosno nadležno Ministarstvo te podsjećamo kako nam i resorni ministar dolazi iz županije u kojoj ne postoji centar za odgoj i obrazovanja. Mislimo da je ovo pravi trenutak da zahtijevamo i tražimo osnivanje ovakvog Centra u Sisačko-moslavačkoj županiji, u kojoj se , nakon potresa obnavljaju mnoge zgrade i vjerujemo da među njima postoji i objekt/zgrada koji bi mogao dobiti ovu funkciju. Trenutno najbliži Centar je u Velikoj Gorici koji je neprihvatljivo rješenje za roditelje djece i mladih s teškoćama u razvoju.

Svrha postojanja Centra je objedinjeno mjesto za osposobljavanje djece, mladih i odraslih osoba s intelektualnim teškoćama za što samostalniji život i rad uz uvažavanje njihovih specifičnih teškoća u funkcioniranju.

Djelatnosti Centra dijele se prema dobnim skupinama pa obično za djecu i mlade s teškoćama u razvoju (djeca i mladi s lakšim ili umjerenim intelektualnim i mentalnim oštećenjima u dobi od 5 do 21 godine života) pruža sljedeće vrste socijalnih usluga;

- usluga smještaja
- usluga poludnevnog boravka
- usluga cjelodnevnog boravka
- usluga individualne psihosocijalne podrške u obitelji
- usluga individualne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
- usluga grupne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge

- usluga rane intervencije
- usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija)
- usluga savjetovanja i pomaganja

Za odrasle osobe s invaliditetom (tjelesnim, intelektualnim, osjetilnim, mentalnim ili intelektualnim i mentalnim oštećenjem) pruža sljedeće vrste socijalnih usluga;

- usluga poludnevnog boravka
- usluga cjelodnevnog boravka
- usluga organiziranog stanovanja uz povremenu podršku
- usluga individualne psihosocijalne podrške u obitelji
- usluga individualne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
- usluga grupne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
- usluga savjetovanja i pomaganja

Centar provodi i aktivnosti timske procjene potreba, interesa i preostalih sposobnosti djece, mladih i odraslih osoba radi davanja mišljenja o potrebi pružanja usluga psihosocijalne podrške, rane intervencije i pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija) te primjerenoj vrsti, trajanju i učestalosti potrebne usluge, kao i obavljanje osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja po posebnom programu;

- posebni program uz individualizirane postupke
- posebni program za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnog života i rada"

U Centru se obično provodi program osnovnoškolskog obrazovanja za djecu i mlade s teškoćama u razvoju po posebnom programu pod uvjetima koje propisuje ministar nadležan za obrazovanje.

Prema podacima HZJZ mladih s invaliditetom iznad 20 pa do 24 godine samo na području gradova Sisak i Petrinja ima 410, a u SMŽ 978.

Mlade osobe s invaliditetom s većim intelektualnim i/ili tjelesnim oštećenjem ne mogu završiti obrazovni program i dobiti barem pomoćno zanimanje s kojim bi mogli biti uključeni na tržište rada. U pomoćnim odijeljenima – u tzv. skupinama – mogu biti do navršene 21 godine.

Kad napune 21 ostaju prepušteni svojim domovima i njegovateljima imaju i na potresu pogođenom području trenutno nitko u županiji nema Ugovor s MROSP za licencirano pružanje ove usluge osim Centra za rehabilitaciju Komarevo.

Centar Komarevo prema zadnjim podacima (srpanj 2024.) na dugotrajnom smještaju ima 40 korisnika, 18 ih je u poludnevnom boravku, 1 osoba na tjednom boravku dok je na listi čekanja za smještaj trenutno 150 korisnika.

Dom za odrasle osobe Petrinja druga je ustanova u županiji u sustavu socijalne skrbi.

Trenutno pružaju samo uslugu dugotrajnog smještaja osobama s intelektualnim oštećenjima, njih 79 (srpanj 2024.). Nemaju trenutno uslugu poludnevnog ili dnevnog boravka i organiziranog stanovanja.

Pri povratku u obnovljenu zgradu u Petrinji trebali bi imati kapacitet za smještaj 88 korisnika.

U budućnosti, kroz 2-3 godine cilj je povećati kapacitet smještaja na 100 korisnika podizanjem potkrovlja, zatim pokrenuti dnevni boravak i organizirano stanovanje.

Na drugi oblik skrbi – organizirano stanovanje u posljednjih 5 godina otišla im je samo jedna korisnica. Trenutno na listi čekanja imaju 112 zahtjeva za smještaj korisnika.

Niti jedna ustanova u mreži socijalnih usluga na području Sisačko-moslavačke županije ne pruža sveobuhvatnu psihosocijalnu podršku za djecu s TUR kao što trenutno pruža UOSI SMŽ (radna terapija, terapija senzorne integracije, mala škola, pomoć u učenju, odmor od skrbi, individualne i grupne psihosocijalne podrške za roditelje i osobe s invaliditetom, usluga

osobne asistencije, pomoć u kući OSI i starijim osobama kroz program Zaželi, druženja, različite aktivnosti u slobodno vrijeme (kazališne radionice, ljetni sportski kamp, domaćinstvo....).

Ukupno demografsko kretanje županije izrazito je negativno. Demografskoj lošoj slici županije pridonosi i gustoća naseljenosti gdje su velike razlike u ruralnim dijelovima u negativnom smislu.

Mreža zdravstvenih ustanova na području Sisačko-moslavačke županije koji nude djelomične i nedostatne rehabilitacijske usluge (radna terapija, fizioterapija, logoped, neuropedijatar, neurofizičar) uključuju Opću bolnicu dr. Ivo Pedišić u Sisku i Lječilište Topusko, ali osim što su nedostatne one nisu jednako dostupne svom stanovništvu županije jer ono koje živi u ruralnim krajevima nema istu kvalitetu usluge kao u urbanim središtima niti imaju povoljnu prometnu povezanost. Usluga patronažne skrbi i zdravstvene njege u kući nije također svuda regionalno ravnomjerno raspoređena i broj sestara za patronažnu skrb je u granicama standarda i normativa predviđenog Pravilnikom.

Ne postoje mobilni timovi u SMŽ za integraciju osoba s invaliditetom i djecu s TUR u društvo. Pružatelji jedne od ključnih usluga rane intervencije i podrške logopeda, edukacijskog rehabilitatora i radnog terapeuta djeluju na području tek tri jedinice lokalne samouprave, a ona se pruža kroz organizacije civilnog društva koje nemaju kontinuirano i održivo financiranje te je usluga ovisna o projektnim ciklusima. Za djecu s teškoćama u razvoju kao osobito ranjivoj skupini nužno je osigurati trajnu brigu kroz ranu intervenciju, uključivanje u predškolske ustanove i u škole uz osiguravanje pomoćnika u nastavi.

7.3. DIONICI ORGANIZACIJE

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije kontinuirano radi na intenzivnom poticanju i širenju mreže suradnika.

Članovi smo Hrvatskog saveza udruga cerebralne i dječje paralize, Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, jedni od osnivača i članovi Hrvatskog saveza udruga djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom i njihovih obitelji.

Potpisnici smo Sporazuma o zajedničkom nastupanju i suradnji s udrugama: Udruga slijepih Sisačko-moslavačke županije-Sisak, Građanskom inicijativom Moj Grad Sisak, Dijabetičkim društvom grada Siska, Udrugom invalida rada grada Siska i Udrugom za terapijsko jahanje „Kas“.

Tijekom 2016. godine jedni smo od osnivača i potpisnica Sporazuma o osnivanju Platforme53Platformu53 čine Udruga Građanski aktivizam, Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije, Udruga mladih za promicanje kreativnosti, razvoja, informatike i druženja, Udruga mladih „Novi svijet“ Luščani, Udruga pomoć starijim osobama, Udruga za pomoć i njegu starim i nemoćnim osobama „STAR“, Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata grada Petrinje, Gradska udruga umirovljenika Petrinja, Udruga za razvoj lokalne zajednice „Naš život“, Društvo „Naša djeca“ Petrinja, Udruga za poticanje ranog razvoja HURA i Centar za osobni razvoj IZVOR.

JAVNI SEKTOR:

- Ustanove predškolskog i školskog obrazovanja (Srednja škola Petrinja, OŠ Mate Lovraka Petrinja, Prva osnovna škola, OŠ Galdovo, OŠ Glina, Dječji vrtić Sisak Stari, Dječji vrtić Sisak Novi i Dječji vrtić Petrinjčica)
- Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

- Područni uredi Zavoda za socijalni rad Petrinja, Sisak, Glina, Novska
- Pučko otvoreno učilište Hrvatski dom Petrinja i Kristalna kocka vedrine Sisak
- Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Sisak i Ispostava Petrinja
- Turistička zajednica Grada Petrinje

JAVNE INSTITUCIJE:

- Ministarstvo znanosti i obrazovanja
- Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike
- Ministarstvo demografije i useljništva
- Sisačko-moslavačka županija
- Zavod za profesionalnu rehabilitaciju
- Grad Petrinja
- Grad Sisak

NEPROFITNE ORGANIZACIJE i OCD:

GrAk-Građanski aktivizam, PSO Petrinja, LAG Zrinska Gora-Turopolje, Crveni križ Sisak, INA klub volontera, Udruga Sveta Ana za pomoć djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom Krapinsko zagorske županije, Udruga osoba s invaliditetom „Prijatelj“ Metković, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, DVD Hrastovica

MEDIJI

Tiskani: Večernji list, Jutarnji list

Elektronski: Petrinjski radio, Radio Quirinus, Radio Sisak, Radio Banovina, Hrvatski radio, HTV, Mreža TV

Internetski: Portal53, PS Portal, Qurinus portal, Banovina portal, Sisak.info portal

8. Analiza postojećih i potrebnih resursa

RESURSI	POSTOJEĆE	POTREBNO
TEHNIČKI	osobna računala, video nadzor, protuprovalni sustav, dizalo za osobe s invaliditetom, 3 opremljena kabineta za radnu terapiju (Petrinja i Sisak), opremljen kabinet za senzornu terapiju (Sisak), Mala kuća u Petrinji, ured u Sisku, Inkluzivna farma kombi vozilo prilagođeno za osobe s invaliditetom	sustavno ulaganje u tehničku opremu i namještaj, obnova opreme za rad, didaktika, asistivna tehnologija, knjige i slikovnice, nova računala
LJUDSKI RESURSI	Stručan i administrativan tim	logoped, edukacijski rehabilitator,
GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST	Sisak, Glina, Petrinja, Novska Donji Kukuruzari, H.Kostajnica	Topusko, Gvozd, Dvor
NEOPIPLJIVI RESURSI	kvaliteta, korisnost i utjecaj na korisnika, nepostojanje konkurencije reputacija, znanje, specifične vještine i znanja	učenje i stjecanje znanja za rad s članovima, edukacija stručnog tima
IZVORI FINANCIRANJA	SMŽ, Grad Petrinja, Državni proračun, članarina, prihod od vlastite djelatnosti, donacije, sponzorstva, ESF +	osigurati stabilnije financiranje, neovisnije o objavi poziva za dodjelu bespovratnih sredstava

9. Planovi za ljudske resurse i edukacije

S ciljem poboljšanja kvalitete rada, Udruga osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije planira jačati postojeće ljudske resurse kroz edukacije u slijedećim područjima:

- organizacijski razvoj
- programiranje novih socijalnih usluga
- izrađivanje individualnog plana usluga
- zaštita na radu

Udruga planira zadržati postojeći kadar te zaposliti logopeda s ciljem proširenja trenutno nedostatne usluge za djecu s teškoćama u razvoju te dodatno educirati terapeute kako bi kvalitetnije osigurali uslugu djeci s razvojnim teškoćama. Kroz sistematizaciju i javljanje Udruge na Natječaje radit će se i na zapošljavanju edukacijskog rehabilitatora.

Dodatnim edukacijama i usavršavanjem podjednaku pozornost posvećujemo jačanju kapacitete i administrativnog i stručnog kadra Udruge.

10. Planovi za financiranje

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije oslanjat će se na raznolike izvore financiranja, među kojima će većinskim dijelom biti sredstva iz Europskih fondova, Državnog proračuna s pozicije nadležnih ministarstava, proračunska sredstva Sisačko – moslavačke županije, te općina i gradova s područja djelovanja Udruge, prihodi od vlastite djelatnosti, članarina, te donacija.

Za osiguranje optimalnog kapaciteta Udruge nužno je osigurati sredstva iz osnovne djelatnosti – institucionalne potpore koju daje Nacionalna zaklada te trogodišnjeg programa za razvoj socijalnih usluga Ministarstva demografije i useljništva.

U ovom razdoblju Udruga će svakako aplicirati na EU fondove, te tu vidi izvor financiranja kako za programske tako i za organizacijske ciljeve Udruge. Posebno se to odnosi na suradnju sa JLS oko apliciranja na sredstva za EU za poludnevni boravak i neovisno življenje osoba s invaliditetom u stambenim zajednicama, dopunske socijalne usluge te socijalno poduzetništvo.

11. Planovi za proširenje mreže suradnika

Udruga osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije će poticati proširenje mreže suradnika. To posebice uključuje proširenje mreže suradnika izvaninstitucijskih oblika skrbi u lokalnoj zajednici sa svrhom prevencije institucionalizacije, odnosno omogućavanja korisniku da ostane u lokalnoj zajednici koja mu nudi širok spektar usluga s mogućnošću odabira neke od njih.

Udruga će u suradnji sa ustanovama socijalne skrbi i ostalim suradnicima sudjelovati u izradi procjena potreba korisnika socijalne skrbi, te omogućiti pružanje specifičnih usluga koje odražavaju potrebe baš te lokalne zajednice.

12. Planovi za daljnji razvoj socijalnog poduzetništva – gospodarske djelatnosti (samofinanciranje)

Dio sredstava koji je jedan od modela samoodrživosti su članarine i participacije članova, odnosno roditelja. Statutom je utvrđen iznos članarina. Participacije roditelja se odnose na onaj dio u kojem oni participiraju u dijelu usluga koje naša udruga pruža a visina tog udjela određena je minimalnim postotkom kojim se namiruje razlika koja nije osigurana kroz razne prihode (projekte, donacije građana...). Iz tih sredstava podmiruju se troškovi održavanja hladnog pogona i dijela plaća zaposlenika koje nisu osigurane iz projektnih aktivnosti. Udruga također plasira svoje radove koji su nastali na kreativnim radionicama na raznim promotivnim štandovima prilikom održavanja niza manifestacija u našoj županiji.

Statutom su utvrđene sve gospodarske djelatnosti koje udruga obavlja.

U ovom novom Strateškom planu postavljen je za strateški cilj i zadržavanje Socijalnog poduzetništva koje je detaljno opisano u nastavku Strateškog plana.

Udruga je Statutom predvidjela ili već nudi slijedeće gospodarske djelatnosti:

- organizacija konferencija, seminara, predavanja, radionica, treninga, javnih rasprava, manifestacija, programa posjeta, studijskih putovanja, slobodnih aktivnosti, gospodarskih misija i drugih događaja;
- informiranje, savjetovanje, izobrazba, mentorstvo;
- proizvodnja i distribucija filmova, video filmova i televizijskog programa;
- izdavaštvo, u skladu s posebnim propisima;
- izrada i prodaja suvenira i drugih predmeta;
- administrativno-financijske, računovodstvene i knjigovodstvene, edukacijske i konzultantske usluge;
- uzgoj voća, povrća i životinja;
- prerada i prodaja poljoprivrednih proizvoda;
- prerada i proizvodnja proizvoda od samoniklog bilja;
- pakiranje ugostiteljskog šećera;
- turističke usluge kamp odmorišta – robinzonski smještaj;
- organizacija škole u prirodi;

- usluga kombi prijevoza;
 - pomoć pri učenju djece s teškoćama u razvoju, kao i uključivanju u programe predškolskog odgoja, te odgoja i redovitog obrazovanja (integracija);
 - usluga pomoći u kući;
 - usluga poludnevnog boravka i skraćenog boravka;
 - ostale djelatnosti (usluge rane razvojne podrške, uslugu individualne i grupne psihosocijalne podrške, patronaža, edukacijska rehabilitacija i logopedske usluge)

14. Vrijednosti i principi djelovanja

- Dostojanstvo i individualna autonomija, uključujući slobodu izbora i neovisnost osoba
- Nediskriminacija (Rodna, spolna, vjerska i nacionalna ravnopravnost)
- Poštivanje razlika i prihvaćanje invaliditeta kao dijela ljudske različitosti i čovječnosti
- Jednake mogućnosti
- Postojanje etičkog kodeksa za članove Udruge
- Inkluzija i integracija – socijalno uključivanje
- Transparentnost rada
- Poticajno okruženje
- Umrežavanje – suradnja svih dionika u zajednici
- Partnerstvo i međusektorska suradnja
- Nenasilje i sprječavanje svakog oblika uznemiravanja
- Puno i učinkovito sudjelovanje i uključivanje osoba s invaliditetom u društvo, na jednakoj osnovi s drugima
- Uklanjanje arhitektonskih barijera
- Poštivanje sposobnosti razvoja djece s teškoćama u razvoju na očuvanje vlastitog identiteta

15. Strateški ciljevi za razdoblje 1.1.2025. – 31.12.2029.

Na osnovu ovog Strateškog plana Upravni odbor Udruge donosit će Plan djelovanja i Operativni plan za svaku kalendarsku godinu.

U planiranju ovih Programa vodit će se računa o prijedlozima koje će davati članovi, putem prijedloga i pohvala te anketama koje će se u tu svrhu organizirati. Naročito će se provoditi anketa usmjerenosti prema korisnicima kako bi se dobili relevantni podaci o mišljenju članova o radu udruge i željama za poboljšanjem kvalitete pruženih usluga.

Praćenje provedbe Strateškog plana bit će osigurano kroz periodične polugodišnje i godišnje sjednice Skupštine, Upravnog i Nadzornog odbora Udruge.

STRATEŠKI CILJ 1:

Unaprjeđenje ljudskih prava i podrška u ostvarivanju prava osoba s invaliditetom.

STRATEŠKI CILJ 2:

Unaprjeđenje i širenje socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom.

STRATEŠKI CILJ 3:

Jačanje kapaciteta Udruge, promicanje volonterstva, rad s članovima, razvoj specifičnih znanja i vještina pojedinih članova, servisiranje novih usluga za članove Udruge.

STRATEŠKI CILJ 4:

Suradnja i umrežavanje s organizacijama civilnog društva u Hrvatskoj i šire.

STRATEŠKI CILJ 5:

Daljnji razvoj društvenog poduzetništva (gospodarska djelatnost – ekonomska održivost).

STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje ljudskih prava i podrška u ostvarivanju prava osoba s invaliditetom	
SPECIFIČNI CILJEVI:	AKTIVNOSTI:
SPECIFIČNI CILJ 1. 1. Informiranje, savjetovanje osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u ostvarenju prava.	AKTIVNOST 1.1.1. Pružanje aktivnosti informiranja u obliku izravnog rada sa strankama iz područja socijalne skrbi, mirovinskog i zdravstvenog osiguranja te ostalih povlastica sukladno zakonima u Hrvatskoj. Aktivnost u uredima u Sisku i Petrinji.

	AKTIVNOST 1.1.2. Širenje mreže korisnika kroz suradnju s Zavodom za socijalni rad, Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje, Hrvatskim zavodom za zapošljavanje i ostalim relevantnim ustanovama na području SMŽ.
SPECIFIČNI CILJ 1.2. Senzibilizacije zajednice, donositelja odluka i drugih dionika o politici jednakih mogućnosti osoba s invaliditetom.	AKTIVNOST 1.2.1. Periodična organizacija javnih događanja, tribina, okruglih stolova radi senzibilizacije zajednice na području županije.
	AKTIVNOSTI 1.2.2. Obilježavanje važnih datuma vezanih uz politiku jednakih mogućnosti osoba s invaliditetom (<i>Dan sindroma Down, Dan svjesnosti o autizmu, Dan cerebralne paralize, Međunarodni dan osoba s invaliditetom, Međunarodni dan djeteta</i>).
	AKTIVNOSTI 1.2.3. Organizacija javnih akcija upozoravanja na postojeće arhitektonske barijere te potrebe za prilagodbom javnih ustanova na području županije za osobe s invaliditetom
	AKTIVNOSTI 1.2.4. One gradove u Sisačko-moslavačkoj županiji koji to nemaju poticati na osnivanje Povjerenstava za osobe s invaliditetom, na izradu gradske strategije za unaprjeđenje usluga i uvjeta života za OSI
	AKTIVNOSTI 1.2.5. Promicanje zapošljavanja osoba s invaliditetom, planiranje i provođenje programa koji potiču zapošljavanje OSI kroz model socijalnog poduzetništva, samozapošljavanja ili zapošljavanjem kod poslodavaca (Promocija socijalnog poduzetništva kao prihvatljivog radnog organiziranja osoba s invaliditetom, Promocija samozapošljavanja kao jednog oblika poduzetništva.)

STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje i širenje socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

SPECIFIČNI CILJEVI:

AKTIVNOSTI:

SPECIFIČNI CILJ 2. Pružanje, unaprjeđenje i širenje socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom u zajednici.	AKTIVNOST 2.1.1. Osiguravati stručni terapijski rad za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom te proširiti usluge radne terapije i terapije senzorne integracije, održati i unaprijediti izvaninstitucionalne obrazovne usluge za djecu s TUR, (program male škole, pomoć u učenju, domaćinstvo, izvanučionična nastava)
	AKTIVNOST 2.1.2. Organizirati izlete, druženja u prostorijama udruge, sportske i kulturne sadržaje, radno-okupacijske i kreativne aktivnosti.
	AKTIVNOST 2.1.3. Povećanje dostupnosti usluga osobne podrške djeci s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom; - identifikacija arhitektonski prilagođenih osnovnih škola za integraciju djece s TUR - povećati ukupan broj djece s TUR u redovan sustav predškolskog i školskog obrazovanja
	AKTIVNOSTI 2.1.4. Povećanje dostupnosti usluga osobne podrške osobama s invaliditetom. - identifikacija korisnika kojima je potrebna osobna podrška - ojačati osobne asistente za osobnu podršku osobi s invaliditetom - povećati ukupan broj korisnika osobnog asistenta kroz sredstvima resornog Ministarstva - povećati ukupan broj osobnih asistenata - organizirati supervizije za osobne asistente - osigurati uslugu za pomoću kući OSI koje nemaju pravo na asistenta

STRATEŠKI CILJ 3: Jačanje kapaciteta Udruge, promicanje volonterstva, rad s članovima i razvoj specifičnih znanja i vještina pojedinih članova Udruge i servisiranje usluga za članove Udruge.	
SPECIFIČNI CILJEVI:	AKTIVNOSTI:
SPECIFIČNI CILJ 3.1. Jačanje kapaciteta Udruge; rad s članovima te razvoj njihovih specifičnih znanja i vještina	AKTIVNOST 3.1.1. Ljudski resursi, adaptacija i proširenje radnog prostora u kojem udruga djeluje, izgradnja novog prostora, primjena novih tehnologija u radu udruge (zadržavanje na radu postojećeg broja zaposlenih osoba, zapošljavanje novih po sistematizaciji, nabava nove informatičke opreme za rad, dokumentiranje aktivnosti udruge)

	AKTIVNOST 3.1.2. • promidžbena djelatnost • redovito ažuriranje Internet stranice udruge • održavanje društvenih stranica Udruge (FB)
SPECIFIČNI CILJ 3.2. Promicanja volonterstva	Aktivnost 3.3. Promicati volonterstvo i dobrovoljan rad • razvijati nove volonterske programe • unaprjeđivati postojeće • volonterski programi u srednjim školama • nagrađivati volontere • organizirati jednom godišnje tribinu na temu volonterstvo i proslavu dana volontera • uključivanje novih članova i vanjskih suradnika u aktivnosti koje udruga provodi. • širenje mreže volontera

STRATEŠKI CILJ 4: Suradnja i umrežavanje s organizacijama civilnog društva u Hrvatskoj i šire	
SPECIFIČNI CILJEVI:	AKTIVNOSTI:
SPECIFIČNI CILJ 4.1. Sudjelovanje u stvaranju mreže socijalnih usluga s ciljem osiguranja integrirane socijalne usluge u zajednici	AKTIVNOST 4.1.1. Periodično sudjelovati u konzultativnim procesima i surađivati s svim relevantnim akterima na području Sisačko – moslavačke županije, i na nacionalnoj razini; pratiti napredak suradnje Udruge s drugim relevantnim akterima predlagati predstavnike Udruge u razna povjerenstva, radne skupine
	AKTIVNOST 4.1.2. Periodično sudjelovati u javnim kampanjama za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom na regionalnoj i nacionalnoj razini; organizirati rasprave o važnim pitanjima za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom - inkluzija provoditi edukativno – promotivne kampanje suradnja sa Savezima na nacionalnoj razini

SPECIFIČNI CILJ 4.2. Sudjelovanje u zajedničkim aktivnostima zagovaranja jednakih mogućnosti osoba s invaliditetom na nacionalnoj i regionalnoj razini	AKTIVNOST 4.2.1. Sklopiti Sporazume o suradnji – umrežavati Udrugu s pružateljima usluga u zajednici i javnim sektorom prema potrebama korisnika i mogućnostima za pružanje usluga koje Udruga osigurava na županijskoj lokalnoj razini organizirati sastanke Udruge, s prijedlogom/predloškom Sporazuma o suradnji (jedinice lokalne područne i regionalne uprave i samouprave, institucija, druge Udruge
---	--

STRATEŠKI CILJ 5: Daljnji razvoj društvenog poduzetništva (gospodarska djelatnost – ekonomska održivost)	
SPECIFIČNI CILJEVI:	AKTIVNOSTI:
SPECIFIČNI CILJ 5.1. Daljnji razvoj društveno-poduzetničkih aktivnosti	AKTIVNOST 5.1.1. Analitičke aktivnosti: – postojanje tržišta – potreba za robom i uslugama koju ćemo proizvoditi, zadovoljene navike kupaca – praćenje trendova – dobro razmotrena realna konkurencija – zašto baš mi možemo pružiti usluge ili proizvesti robu
	AKTIVNOST 5.1.2. Analitičke aktivnosti: – isplativost poslovnog pothvata – potrebna količina robe ili usluga za ostvarivanje dobiti – odnos uložених sredstava i vrijeme potrebno za realiziranje dobiti – imamo li ljudske, materijalne i financijske resurse

	AKTIVNOST 5.1.3. Analitičke aktivnosti: – ima li organizacija potrebno znanje – Marketing – utvrđivanje cijena usluga ili robe – kvalitetna tehnologija za pružanje usluga i roba – osiguran sustav kvalitete vrednovanja.
	AKTIVNOST 5.1.4. – utjecaj pothvata na zajednicu – analiza utjecaja na direktne korisnike – analiza utjecaja indirektnih korisnika – analiza utjecaja pokrenutog pothvata na razvoj zajednice – osiguranje održivosti pokrenutih aktivnosti.
SPECIFIČNI CILJ 5.2. Razvoj specijaliziranih radnih mjesta za OSI i njihovo osnaživanje i edukacija	AKTIVNOSTI 5.2.1. Studijska putovanja – primjeri dobre prakse Umrežavanja Partnerstva
	AKTIVNOSTI 5.2.2. radionice društvenog poduzetništva edukacija OSI edukacije upravljačkog i marketinškog tima

SPECIFIČNI CILJ 5.3. Provođenje društveno-poduzetničkih aktivnosti	AKTIVNOSTI 5.3.1. ➤ realizacija ➤ marketing ➤ distribucija
--	--

Ovaj Strateški plan usvojen je na Skupštini Udruge osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije dana 13. prosinca 2024. god.